

METODICKÉ POKYNY K LEKCI 4

BASIC CZECH I

**Ana Adamovičová
Darina Ivanovová**

KAROLINUM

Otázky PROČ?, KOLIKRÁT?, JAK ČASTO?, JAK DLOUHO? – téma OBCHOD; STUDIUM A PRÁCE; KONÍČKY + DOTAZNÍK (na webu)

Lekce 4 je hlavně zaměřena na zvládnutí 3. typu konjugace českých sloves v přítomnosti (-uji), nominativu a akuzativu plurálu a složeného budoucího času. V lekci se též objeví několik důležitých dat z české historie a kultury (cvičení 7). Cvičení má za cíl jednak seznámit anglicky mluvící studenty s některými fakty z české kultury, jednak se procvičováním letopočtů vracíme k opakování základních složených číslovek. Další cvičení (*Znáte Prahu?*) je zaměřeno na pražské reálie (názvy ulic, pamětihodnosti apod.); kromě základní orientace má za cíl další upevňování akuzativu singuláru a rozlišení sloves *znát* a *vědět*. Tato lekce, přes poměrně dost bohatou gramatickou a konverzační látku, většinou plyne bez větších potíží. Je to dáno také tím, že se k mnoha jevům znovu vracíme a probíráme je z jiného úhlu a v novém kontextu.

Text V OBCHODĚ (s. 96)

Zase doporučujeme čtení textu až po probrání 3. typu sloves (s. 101) a následně nominativu a akuzativu plurálu (s. 98). Před samotným čtením je vhodné probrat fráze *Co říkají* (s. 97). Doporučujeme, aby studenti v textu napřed vyhledali novou látku – fráze jsou v textu označeny tučně kurzívou, plurál podtrženě a 3. typ slovesa tučně.

Diskuse: Po zodpovězení otázky pod textem (*Jakou bankovku má Hana?*) je vhodné zopakovat typy českých bankovek, zmínit způsoby platby (hotově × kartou), zeptat se studentů, jak platí, apod.

Cvičení 2 (s. 99)

Před cvičením znovu zdůrazníme, že pouze číslovky 2, 3 a 4 kombinujeme s podstatnými jmény v nominativu a akuzativu plurálu (připomeneme modelový příklad *dvě, tři, čtyři hodiny*). Toto cvičení je dobře dělat ve dvojicích – prodavač a nakupující. Postupně by se měli prostřídat všichni studenti. Je dobře použít všechny fráze z obchodu (*Co si přejete? Ještě něco? Ano, ještě si vezmu... Tak to máme 50 Kč...*) včetně ceny zboží, způsobu placení (*Nemáte drobné? Já nemám nazpátek*), při vrácení imaginárních peněz je dobře se inspirovat závěrem textu *V drogerii*. Je též vhodné zapojit další studenty, zeptat se jich na ceny, na to, zda je obchod dobrý či ne, drahý či levný, jak se jim líbí prodavač/ka apod.

SLOVESA 3. TYPU (s. 101)

Před výkladem je vhodné zopakovat způsob tvoření 1. a 2. typu sloves, zdůraznit unificitu koncovek pro 2. a 3. osobu singuláru (-š: -áš, -íš, -uješ; vokál: -á, -í, -uje) a 1. a 2. osobu plurálu (-me: -áme, -íme, -ujeme; -te: -áte, -íte, -ujete). V tomto typu se nevyskytují žádné výjimky. Je dobře zmínit cizí základ často se vyskytující u této konjugace a rovněž nechat studenty tvořit slovesa (nikdy nezapomenu, že jsem dnes již běžně užívané *skypovat*, poprvé uslyšela ve třídě od jedné studentky z Japonska, sloveso se ujalo o jakýchsi pár měsících později).

DIALOGY (s. 103)

Dialog Jana s Juanem je možné rozvinout do diskuse o přátelství. Tím také procvičíme řadu otázek: *Co studuje Jan? Co potřebuje Jan? Odkud je Juan? Jaký problém má Jan? Proč Juan mluví jen česky? Proč má Juan štěstí a Jan smůlu? Myslí Juan na Jana? Myslí Juan na to, co potřebuje Jan? Je Juan dobrý kamarád?* atd.

Cvičení 5 a 6 (s. 104)

Je třeba zdůraznit rozdíl mezi *mluvím česky* a *studuju češtinu* – studenti zde často a dlouho chybují. Taky je vhodné vysvětlit rozdíl mezi *pracovat* a *dělat* a zmínit jejich vzájemnou kontextovou zaměnitelnost.

JAK ČASTO? (s. 111)

Na této otázce procvičíme spoustu nových adverbíí a jejich užití s už probranými slovesy při popisu denních aktivit. Studenti mají na výběr: *jednou za den* × *denně*, procvičujeme i nadále jak formy akuzativu, tak adverbia.

JAK DLOUHO? (s. 113)

Tato otázka je prokombinována s budoucím časem slovesa *být*. U slovesa *být* je třeba zdůraznit, že jsou finální koncovky stejné jako u 3. typu přítomnosti, takže jeho zvládnutí většinou nedělá problémy (kromě občasné chyby **budu být*). Zároveň procvičujeme časové údaje v plurálu (*dva dny, měsíce, roky*).

SLOŽENÝ BUDOUCÍ ČAS (s. 113 a 114)

Složený budoucí čas studentům nedělá žádné problémy. Je však dobré zde připomenout frázi *rád/a + dělám* a upozornit na infinitiv u *budu + dělat* apod. Opakování infinitivu je rovněž dobrou průpravou pro tvoření minulého času, kterému se brzy začneme věnovat (6. lekce).

Cvičení 19 (s. 116)

Na tomto cvičení zopakujeme všechny otázky, které jsme se zatím naučili. Otázky pak studenti mohou převést do 2. osoby sg. – studenti si je navzájem budou klást a odpovídat na ně. Před samotným cvičením doporučujeme podívat se také na Otázky v příloze na s. 161.